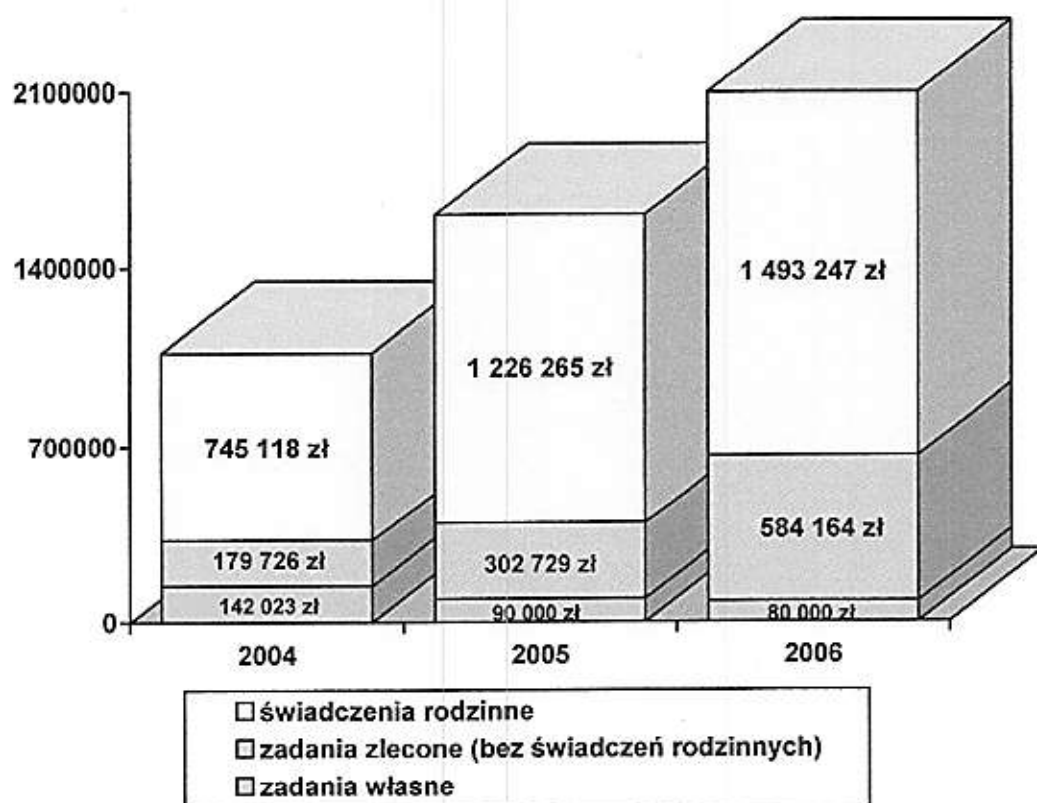

Wydatki na pomoc społeczną i świadczenia rodzinne w latach 2004-2006

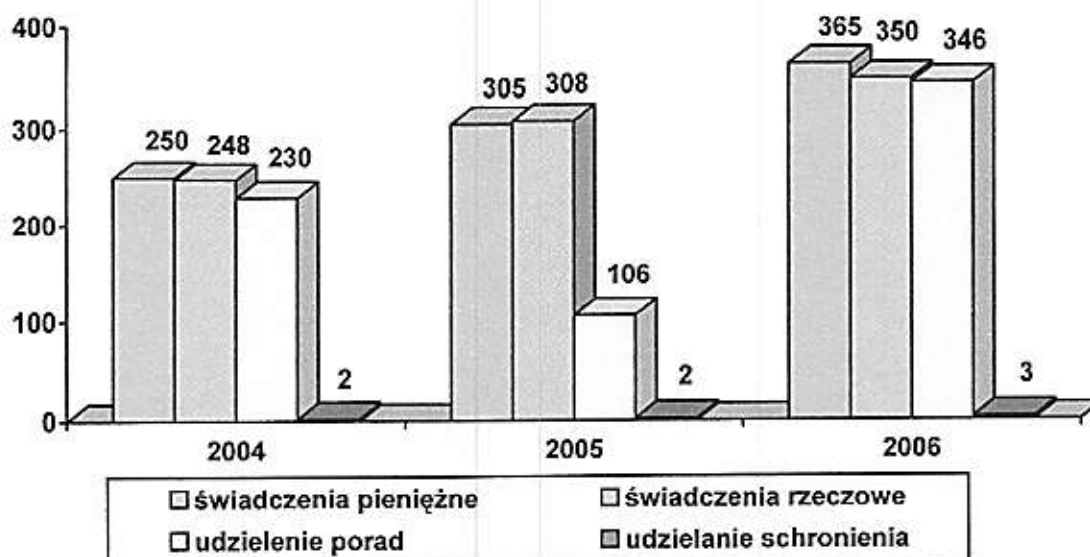
Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, uwzględniając wydatki na zadania własne oraz kwoty na zadania zlecone, w tym wartość świadczeń rodzinnych.

Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, należy zauważyć, iż nakłady finansowe na wspomaganie osób i rodzin w latach 2004-2006 zwiększały się z roku na rok. Taki stan rzeczy był efektem wzrostu ilości środków na zadania zlecone, wśród których dominującą pozycję stanowiły kwoty przeznaczane na realizację świadczeń rodzinnych.

Ogółem wielkość wydatków na udzielane wsparcie w kolejnych latach wyniosła: w roku 2004 – 1.066.867 zł (w tym 745.118 zł na świadczenia rodzinne), w roku 2005 – 1.618.994 zł (w tym 1.226.265 zł na świadczenia rodzinne), a w 2006 roku – 2.157.411 zł (w tym 1.493.247 zł na świadczenia rodzinne).

Rodzaje pomocy udzielanej przez MGOPS w latach 2004-2006 (liczba osób)

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

W 2006 roku znacznie wzrosły rozmiary pomocy świadczonej mieszkańcom gminy. Szczególnie widoczny był wzrost liczby udzielanych przez pracowników ośrodka porad. Jednakże świadczenia pieniężne były najczęściej stosowaną formą pomocy. W 2006 roku nastąpił znaczny, w porównaniu z latami poprzednim, wzrost tego rodzaju wsparcia. Analizując możliwości przyznawania przez ośrodek pomocy społecznej świadczeń finansowych, należy wskazać na podstawowe zasiłki, którymi obecnie są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie.

W analizowanym okresie beneficjenci systemu pomocy społecznej korzystali również ze świadczeń rzeczowych i schronienia.

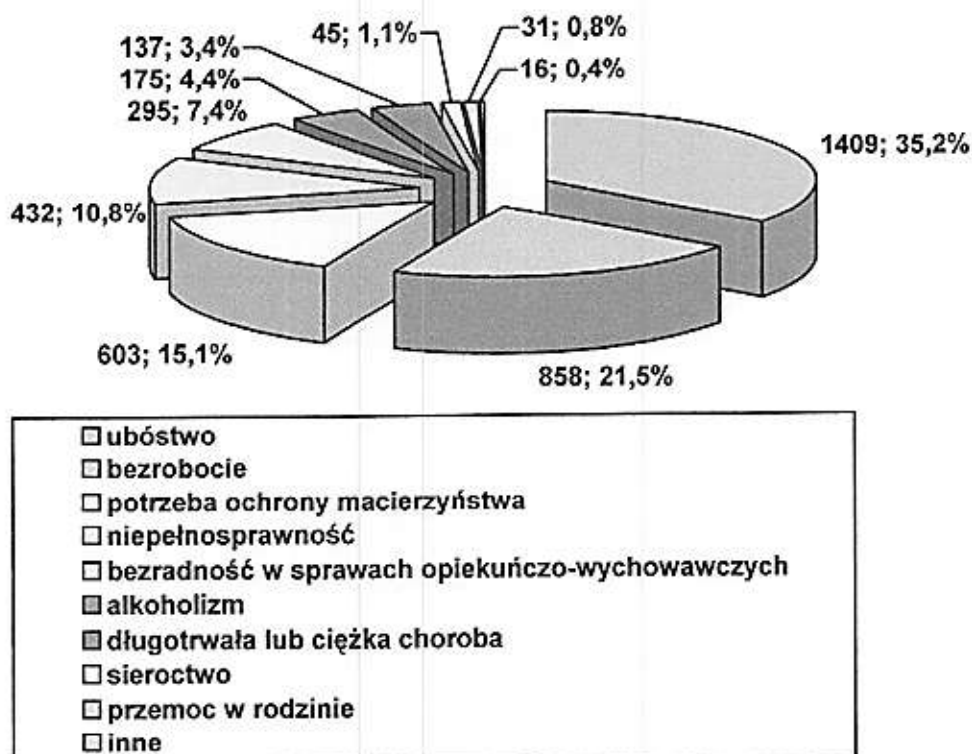
Typ realizowanych świadczeń w latach 2004-2006

Typy świadczeń	2004		2005		2006	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	250	245	305	301	365	355
Rzeczowe	248	206	308	170	350	209
Udzielenie porad	230	200	106	99	346	334
Udzielanie schronienia	2	2	2	1	3	2

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które, w trybie administracyjnym, może decyzję MGOPS utrzymać w mocy, uchylić w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2006 roku (liczba osób w rodzinach)

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

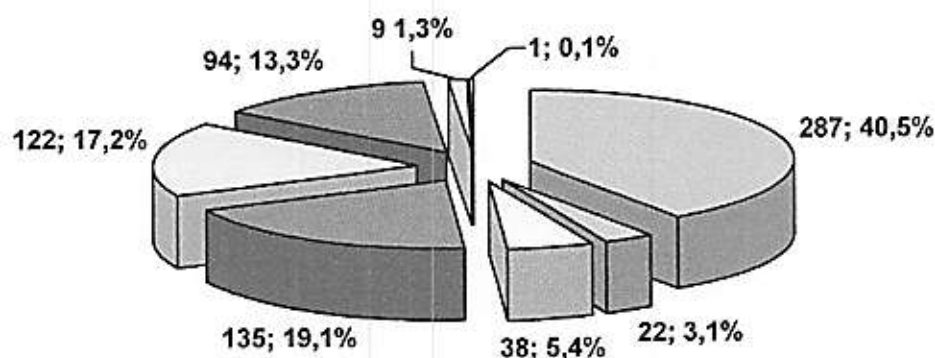
W 2006 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie udzielał wsparcia osobom i rodzinom z następujących przyczyn:

- ubóstwo – 1.409 osób w 413 rodzinach,
- bezrobocie – 858 osób w 248 rodzinach,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 603 osoby w 110 rodzinach,
- niepełnosprawność – 432 osoby w 144 rodzinach,

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 295 osób w 74 rodzinach,
- alkoholizm – 175 osób w 59 rodzinach,
- długotrwała lub ciężka choroba – 137 osób w 39 rodzinach,
- sieroctwo – 45 osób w 14 rodzinach,
- przemoc w rodzinie – 31 osób w 6 rodzinach,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 6 osób w 3 rodzinach,
- zdarzenia losowe – 6 osób w 2 rodzinach,
- bezdomność – 3 osoby w 2 rodzinach,
- narkomania – 1 osoba.

W 2006 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie udzielił również pomocy finansowej na łączną kwotę 58.000 zł dla 60 gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy.

Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w 2006 r. (liczba osób)

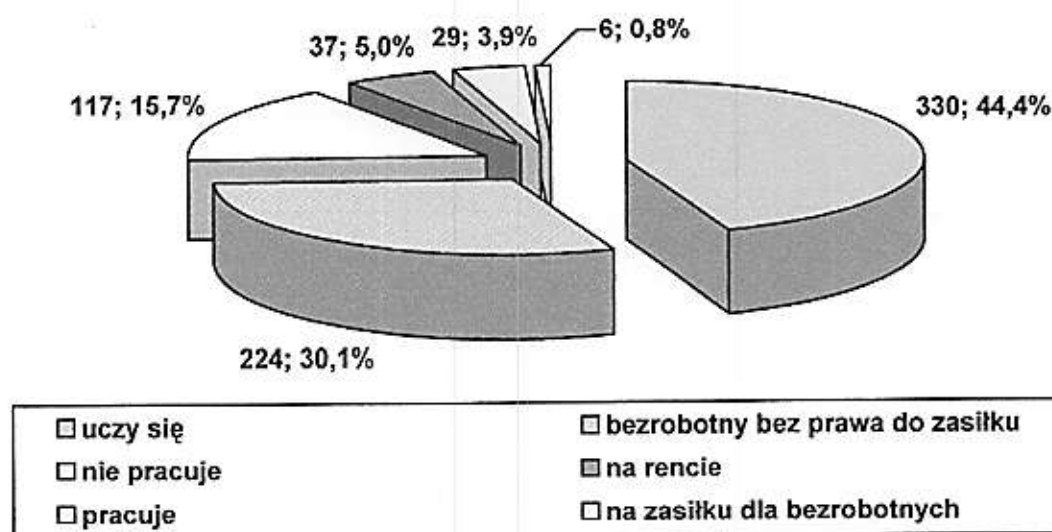
☐ do 15 lat
 ☐ 16-21
 ☐ 22-30
 ☐ 31-40
 ☐ 41-50
 ☐ 51-60
 ☐ 61-70
 ☐ 71 lat i więcej

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

Struktura demograficzna świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej w 2006 roku była porównywalna ze strukturą demograficzną całej lokalnej społeczności. Uwagę zwracała znaczna liczba dzieci wspieranych przez system pomocy społecznej, głównie poprzez dożywianie w szkołach, co dowodzi istnienia poważnych niedoborów materialnych wśród znacznej liczby rodzin. (W 2006 roku dożywianiem objęto uczniów szkoły podstawowej w Człopie oraz jej placówek filialnych w Wołowych Lasach i Mielęcinie, szkoły podstawowej w Trzciance oraz gimnazjów w Człopie i Wałczu,

a także szkół średnich i przedszkola w Człopie – łącznie 333 dzieciom i uczniom z gminy wydano 54.577 posiłków). Niepokojąca była również duża grupa beneficjentów w wieku produkcyjnym, którzy, posiadając ku temu warunki powinni, samodzielnie pracować i osiągać dochody umożliwiające utrzymanie siebie i swoich rodzin.

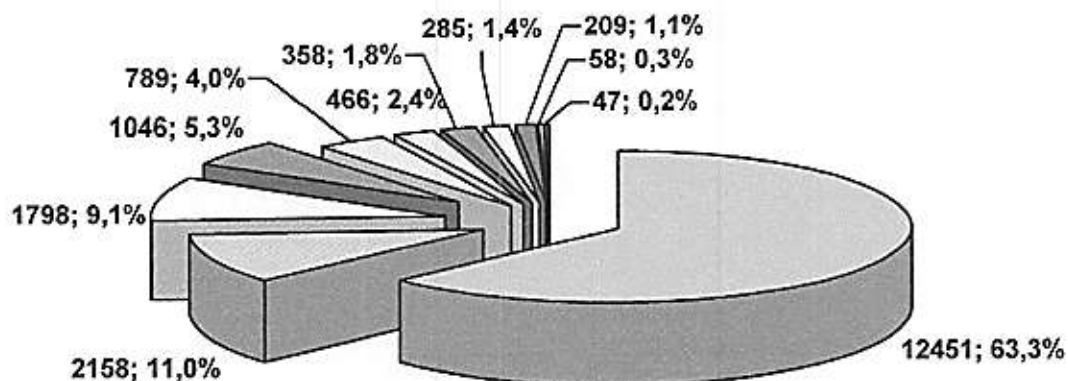
Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową w 2006 r. (liczba osób)

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

Analizując strukturę odbiorców pomocy ze względu na aktywność zawodową, dochodzimy do wniosku, że najliczniejsze grupy w 2006 roku stanowiły osoby uczące się (330 osób), a także bezrobotne bez prawa do zasiłku (224 osoby). Liczną grupą były również osoby niepracujące. Następną co do wielkości grupy stanowiły osoby otrzymujące świadczenia rentowe (37 osób) i pracujące (29 osób). Najmniej liczebną grupą były osoby otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych (6 osób).

Świadczenia rodzinne przyznane przez MGOPS w 2006 roku

- ☐ zasiłek rodzinny
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- ☐ zasiłek pielęgnacyjny
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- ☐ świadczenie pielęgnacyjne
- ☐ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie.

Zgodnie z ustawą, świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz zapomoga wypłacana przez gminy z tytułu urodzenia się dziecka. W 2006 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie przyznał ogółem:

- 12.451 zasiłków rodzinnych dla 546 osób,
- 2.158 dodatków do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla 114 osób,
- 1.798 dodatków do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania dla 175 osób,
- 1.046 zasiłków pielęgnacyjnych dla 102 osób,
- 789 dodatków do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla 379 osób,
- 466 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka dla 34 osób,
- 358 dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla 29 osób,

- 285 dodatków do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla 25 osób,
- 209 świadczeń pielęgnacyjnych dla 19 osób,
- 58 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka dla 58 osób,
- 47 dodatków do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka dla 47 osób.

Ponadto w 2006 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie przyznał 44 rodzinom zaliczki alimentacyjne na łączną kwotę 193.687 zł, opłacił składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne dla odpowiednio 19 i 23 rodzin na sumę (odpowiednio) 28.491 i 6.799 zł oraz przyznał 177 rodzin dodatki mieszkaniowe.

2.4. KWESTIA DZIECKA

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska wychowawcze,
- placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży zostały rozesłane do szkół gminy ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży. W sumie do badania przedłożono 3 ankiety – ze szkoły podstawowej, gimnazjum i przedszkola. Tej ostatniej nie uwzględniono w materiale badawczym z uwagi na fakt, że omawiane problemy w zdecydowanym zakresie nie dotyczą dzieci w wieku przedszkolnym, a wobec niewielkiej liczby ankiet uwzględnienie danych z przedszkola zniekształciłoby wyniki badań. W materiale badawczym respondenci oceniali głównie pozycję dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

Problemy występujące w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej

Lp.	Cechy patologii społecznej	Obecność poszczególnych cech		
		występuje		nie występuje
		liczba szkół, w których stwierdzono daną cechę	liczba ujawnionych przypadków	
1	Alkoholizowanie się	2	2	-
2	Narkotyzowanie się	-		2
3	Palenie papierosów	2		-
4	Ucieczki z domu	1	2	1
5	Kradzieże	2	1	-
6	Agresja i przemoc, w tym poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	2	22	-
7	Autoagresja	-		2
8	Przestępczość ujawniona	1	2	1

9	Niszczenie mienia szkolnego	1	2	1
10	Udział w grupach negatywnych	-		2
11	Opieka kuratora sądowego	2	3	-
12	Przemoc w rodzinie	1		1
13	Zaniedbanie przez dom	2	11	-
14	Wykorzystywanie seksualne	-		2

Badania własne Centrum AV.

Wskazując najistotniejsze kwestie, pedagodzy korzystali z zamkniętego zestawu kategorii, mając do wyboru 14 zmiennych. Stwierdzając obecność poszczególnych cech, podawali jednocześnie liczbę występujących przypadków. Do problemów najczęściej występujących na terenie szkoły i w domu rodzinnym zaliczyli agresję i przemoc, potrzebę sprawowania opieki przez kuratora sądowego, zaniedbanie przez dom oraz sięganie przez uczniów po środki uzależniające, tj. papierosy i alkohol (za podstawowe kryterium klasyfikacji cech patologicznych przyjęto częstotliwość ich występowania).

Określając problemy uczniów w pytaniach otwartych, wskazywano głównie na zjawisko ubożenia rodzin wywołane strukturalnym bezrobociem. Skutkiem krytycznej sytuacji materialnej są dysfunkcje w domu rodzinnym odnoszące się do zaniedbania, uzależnień rodziców (od alkoholu) i innych patologicznych zjawisk.

Dwie ankietowane szkoły posiadają dostęp do Internetu, obie prowadzą dożywianie uczniów i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej, ale w żadnej nie funkcjonują klasy integracyjne. Dwie placówki zatrudniają pedagoga. Wszystkie dzieci objęte są opieką profilaktyczną na terenie miasta i gminy Człopa, na zasadzie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SZKOLMED”.

Szkoły oferują swoim wychowankom zajęcia dodatkowe (m.in. przedmiotowe koła zainteresowań, zajęcia rekreacyjno-sportowe, wokalne, informatyczne itp.), a dla uczniów ze specjalnymi i specyficznymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze (2 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (1), rewalidacyjne (1), zajęcia dla dyslektyków (1).

Określając działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia na terenie szkoły wskazywano na potrzebę zintensyfikowania programów profilaktycznych w obszarze agresji i przemocy, zacieśnienia współpracy szkoły z rodzicami poprzez zmotywowanie rodziców do większego zainteresowania problemami dzieci, wprowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego oraz zapewnienia szerszego dostępu do lekarzy specjalistów (pedagog, psycholog, logopeda).

Odnosząc się do kwestii badań koniecznych do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy podjąć badania ankietowe diagnozujące skalę zjawiska uzależnień (od alkoholu i narkotyków) i ubóstwa. Badania służyć powinny rozpoznaniu zjawiska bezrobocia oraz motywowaniu uczniów do nauki i pracy. Wskazane byłoby również prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych z udziałem uczniów i ich rodziców.

Według pedagogów na terenie gminy są rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka. Do takich miejsc zaliczono skarpe kolejową oraz budynek po starej masarni przy ul. Osiedlowej w Człopie.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, wskazano głównie na konieczność otoczenia opieką dzieci uzdolnionych (z rodzin patologicznych i niewydolnych wychowawczo) poprzez fundowanie stypendiów umożliwiających im kontynuowanie nauki. Zwracano ponadto uwagę na potrzebę zapewnienia alternatywnych form i – co się z tym wiąże – miejsc spędzania czasu wolnego. Podkreślano związany z tym problem słabo rozwiniętej sieci połączeń komunikacyjnych z najbliższymi miastami, w wyniku czego młodzież nie może uczestniczyć m.in. w zajęciach dodatkowych, na które np. brakuje środków finansowych.

Według ankietowanych przedstawione powyżej kwestie (ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania czasu wolnego) należałoby podjąć w lokalnym programie opieki na dziećmi i młodzieżą.

2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

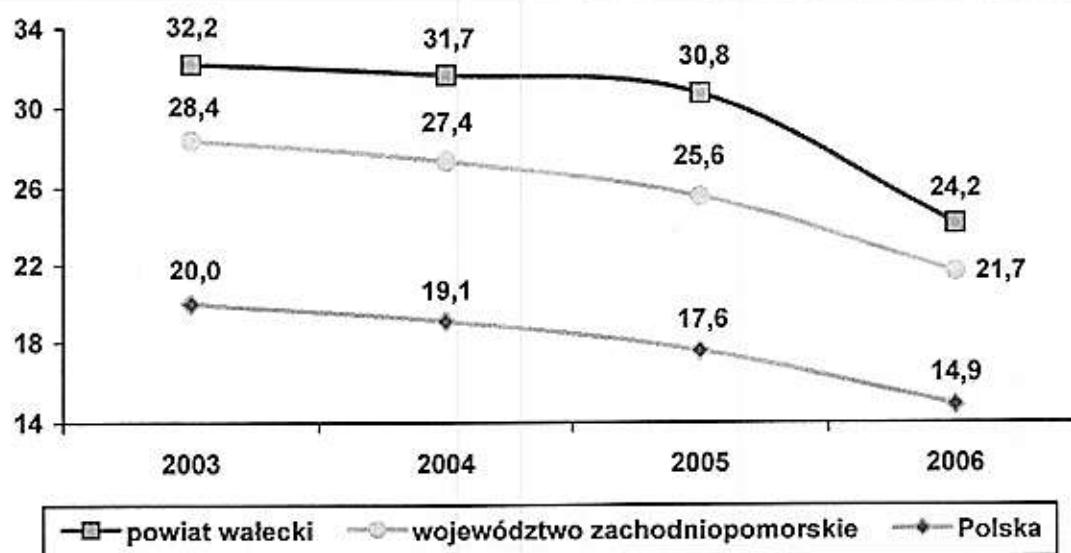
Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do

działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Stopa bezrobocia w kraju, województwie i powiecie w latach 2003-2006

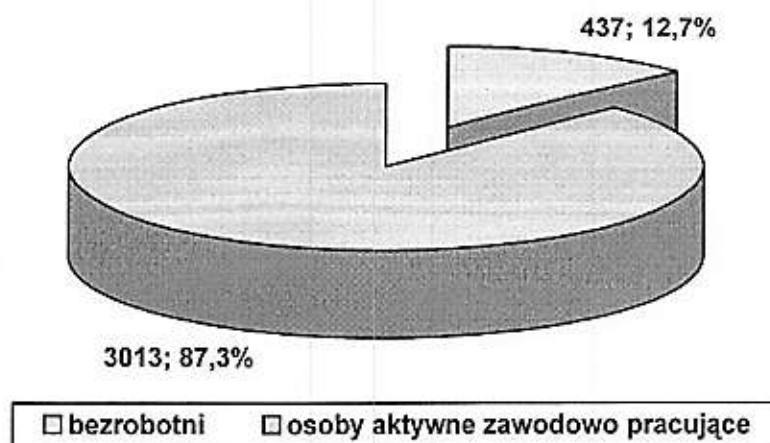

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopa bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż w latach 2003-2006 powiat wałecki charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i kraju, stopą bezrobocia. Generalnie w skali całego kraju mamy do czynienia z powolnym zmniejszaniem się stopy bezrobocia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu na dzień 31 grudnia 2006 roku w gminie Człopa pozostawało zarejestrowanych 437 bezrobotnych. Wśród nich większą liczebnie grupą były kobiety, które stanowiły 59% ogółu bezrobotnych w gminie (258 osób). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

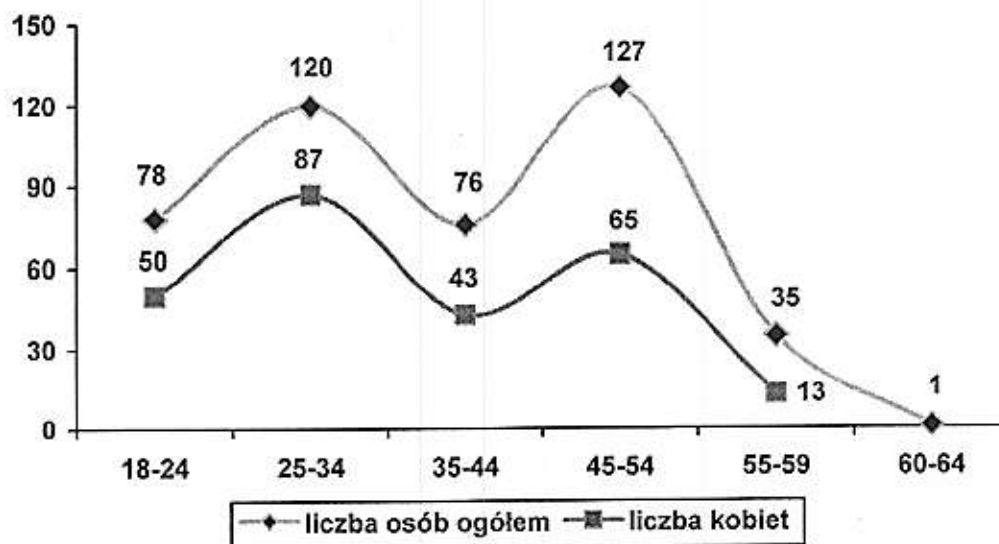
Bezrobotni i osoby aktywne zawodowo pracujące w gminie Człopa z końcem 2006 r.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

Spośród 3.450 osób z terenu gminy Człopa, będących w wieku produkcyjnym, z końcem 2006 roku 437 osób pozostawało bez zatrudnienia.

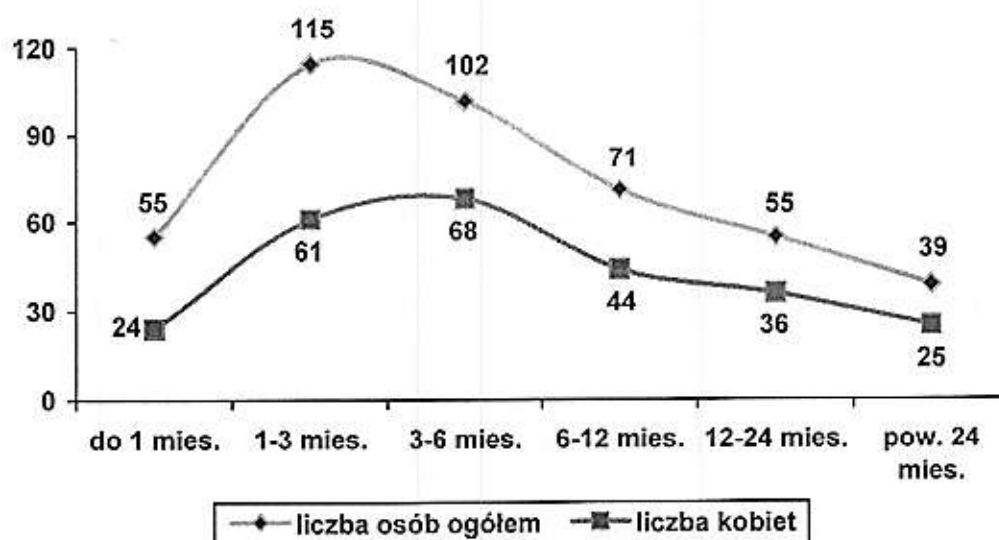
Bezrobotni według wieku z końcem 2006 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

Z końcem 2006 roku w grupie bezrobotnych najwięcej było ludzi młodych, często nieposiadających wcześniejszych doświadczeń zawodowych. Było to porównywalne z sytuacją w kraju. Niepokoiła równie liczna i zarazem posiadająca niewielkie szanse na zmianę swej sytuacji życiowej grupa osób bezrobotnych, które przekroczyły 45. rok życia. Osobom pozostającym jeszcze w wieku produkcyjnym, ale już niemobilnym, zdecydowanie trudniej znaleźć pracę i zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe. W szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy były kobiety w przedziale wiekowym 25-34 lata (72,5% bezrobotnych w tej grupie wiekowej) oraz w wieku 18-24 lata (64%) i 35-44 lata (56,6%).

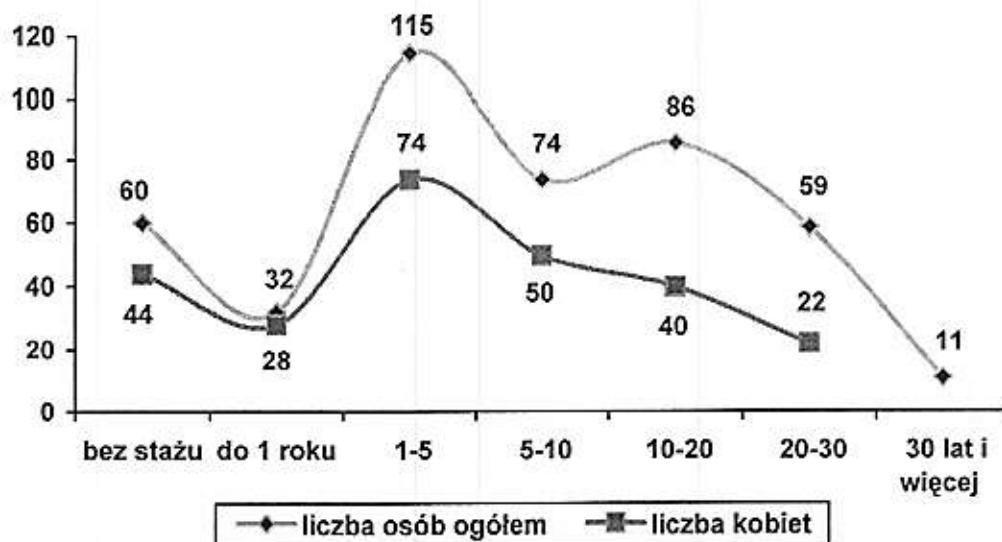
Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy z końcem 2006 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałcu.

Brak pracy może powodować nieodwracalne szkody nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne, łącznie z daleko idącą demoralizacją i wykluczeniem osób pozostających bez zatrudnienia. Z końcem 2006 roku najliczniejsze grupy bezrobotnych w gminie stanowiły osoby pozostające bez pracy w okresie od 1 do 6 miesięcy. Po tym czasie uwidaczniało się zjawisko podejmowania zatrudnienia, co może być związane z zakończeniem okresu wypłacania zasiłku dla osób bezrobotnych. Obserwowana prawidłowość dotyczyła zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

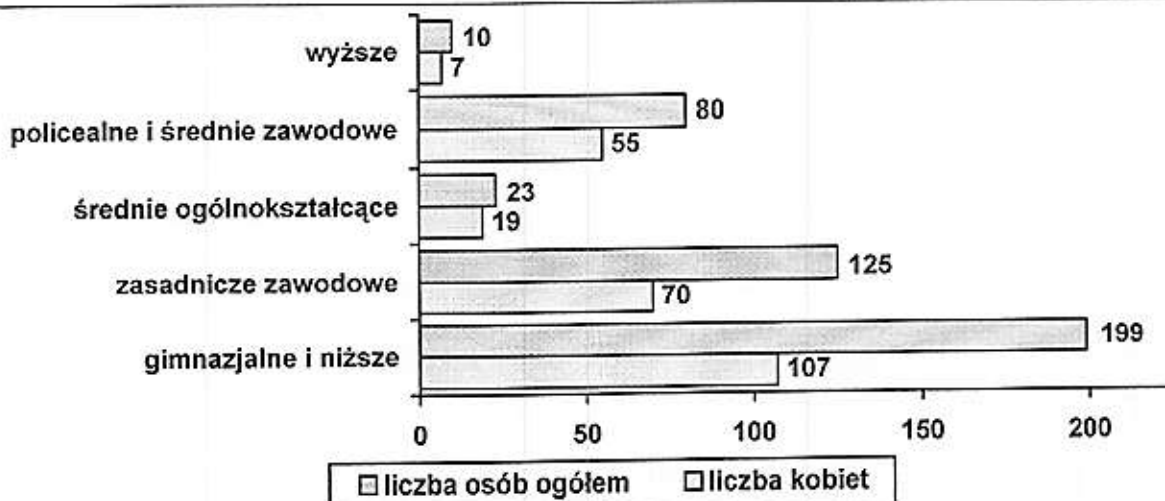
Bezrobotni według stażu pracy z końcem 2006 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

Z końcem 2006 roku największe grupy bezrobotnych w gminie stanowiły osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat oraz od 10 do 20 lat. W programach aktywizujących osoby bezrobotne należy zatem zwrócić szczególną uwagę na osoby z kilkuletnim stażem pracy, którym należy umożliwić zdobywanie dalszego doświadczenia zawodowego, osoby z ponad 10-letnim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania się, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy. W aspekcie długości stażu zawodowego w najmniej korzystnym położeniu na rynku pracy były kobiety z krótkim stażem (do roku) oraz bez wcześniejszego doświadczenia zawodowego.

Bezrobotni według wykształcenia z końcem 2006 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

Z końcem 2006 roku zdecydowanie lepszą sytuację na lokalnym rynku pracy posiadały osoby z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym; tych w rejestrach bezrobotnych figurowało najmniej. Problem bezrobocia w największym stopniu osiągał osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcanie i zmianę kwalifikacji zawodowych.

2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba nieletnich nietrzeźwych sprawców przestępstw, ale również nieletnich nietrzeźwych ofiar), jak również ogólny stan zdrowia populacji, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Z jednej strony możemy się opierać na danych szacunkowych ustalonych dla populacji, m.in. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które prezentuje poniższe zestawienie, z drugiej na danych przedstawianych przez poszczególne instytucje podejmujące kwestie uzależnień w swej działalności statutowej.

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych					
		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób

Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci
---	--	--	------------------------------------	------------------------------------	----------------------------------

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

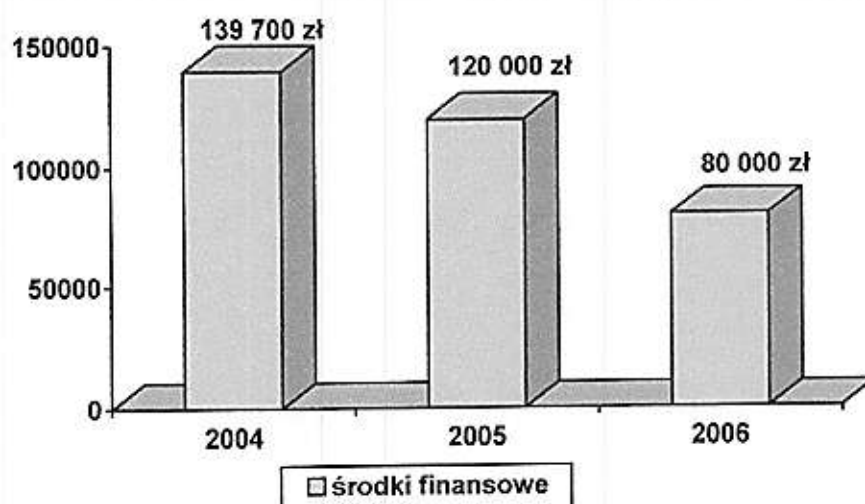
- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w sferze odczuć społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na alkoholizm jako poważny problem społeczny. Spośród 413 rodzin objętych pomocą społeczną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie w 2006 roku, 59 rodzin liczących 175 osób swą trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym. Mniej uwidocznione było używanie narkotyków. W analizowanym roku z tytułu narkomanii miejscowy Ośrodek świadczył pomoc tylko 1 osobie, co jednak nie może w pełni obrazować skali zjawiska.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (gmina opracowała również projekt Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010) oraz podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

W 2006 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła 18 wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych, z tego 4 osoby skierowano na leczenie.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w latach 2004-2006

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Człopie.

Wielkość środków przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie Człopa w latach 2004-2006 malała z roku na rok. W 2004 roku wyniosła 139.700 zł, w roku następnym została zmniejszona do 120.000 zł, a w 2006 roku spadła do poziomu 80.000 zł. Z tych środków sfinansowano m.in. utrzymanie świetlic realizujących programy profilaktyczne (Człopa, Wołowe Lasy, Mielęcín, Przelewice, Trzebin, Golin). Jednakże ograniczenie wydatków na profilaktykę uzależnień następowało w sytuacji pogłębiania się problemu alkoholowego w gminie. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną, w których wystąpiły problemy alkoholowe wzrosła w 2006 roku o 32 proc. w stosunku do roku poprzedniego. Ponadto pracownicy socjalni zauważyli pojawienie się wśród klientów nowego zjawiska – wzrostu uzależnień alkoholowych wśród kobiet i matek długotrwale bezrobotnych.

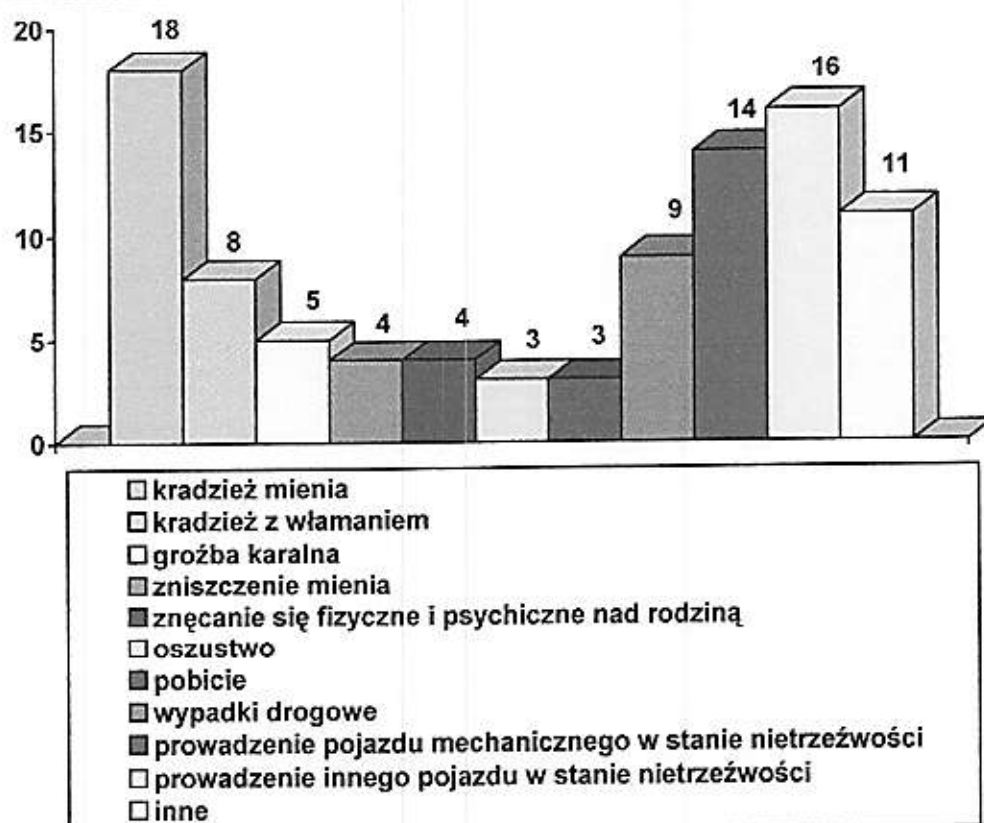
2.7. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność gminy Człopa.

Z analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2006 roku wynika, iż na terenie gminy Człopa odnotowano 95 przestępstw (35 w mieście, 60 na terenach wiejskich gminy), tj. o 31 mniej niż w roku poprzednim. Ich sprawcami było 65 osób, w tym 5 nieletnich (48 miejscowych i 17 zamiejscowych). Oprócz miasta Człopa

miejscowościami, w których najczęściej dochodziło do przestępstw były: Wołowe Lasy (10), Szczuczarz (5) i Czaplice (5).

Kategorie przestępstw popełnionych na terenie gminy Człopa w 2006 roku

Dane Komendy Powiatowej Policji w Wałczu (Posterunek Policji w Człopie).

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęściej popełnianymi przestępstwami na terenie gminy Człopa w roku 2006 były przestępstwa drogowe polegające na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości (łącznie 20 przypadków) oraz spowodowaniu wypadku drogowego (9). Na kolejnych miejscach, pod względem częstotliwości występowania, znalazły się kradzieże mienia (18) oraz kradzieże z włamaniem (8). Istotne kategorie przestępstw stanowiły również groźby karalne (5), zniszczenia mienia, znęcanie się fizyczne i psychiczne nad rodziną (po 4), oszustwa i pobicie (po 3).

W 2006 roku na terenie gminy Człopa zarejestrowano również 116 wykroczeń. Wśród nich odnotowano m.in. 49 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, 41 wykroczeń przeciwko mieniu oraz 10 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia. W analizowanym roku nałożono na 157 osób mandaty karne na kwotę 19.660 zł. Ponadto przeprowadzono odpowiednio 86 i 17 interwencji

domowych i publicznych. W stosunku do 14 osób zastosowano nadzór prewencyjny w ramach „Niebieskiej Karty”. Ponadto skierowano 7 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie leczeniem odwykowym.

W 2006 roku działania profilaktyczne policji ukierunkowane były głównie na środowisko dzieci i młodzieży. Łącznie policjanci przeprowadzili 36 spotkań w szkole Podstawowej w Człopie i jej filiach w Mielęcinie i Wołowych Lasach. Uczestniczyli w nich również nauczyciele i rodzice. Tematami spotkań były: przepisy o postępowaniu w sprawach nieletnich, bezpieczeństwo na drodze, w szkole, domu, w czasie wolnym, profilaktyka uzależnień, pierwsza pomoc medyczna oraz praktyczne sposoby poprawy bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Inną formą oddziaływania prewencyjnego były akcje związane z okresowym nasileniem zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, np.: „Dzień Wagarowicza”, „Biały Tydzień”, „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje”, „Bezpieczna Droga do Szkoły”, „Bądź Widoczny na Drodze”. Ponadto realizowano 5 programów edukacyjnych skierowanych do uczniów klas I-II.

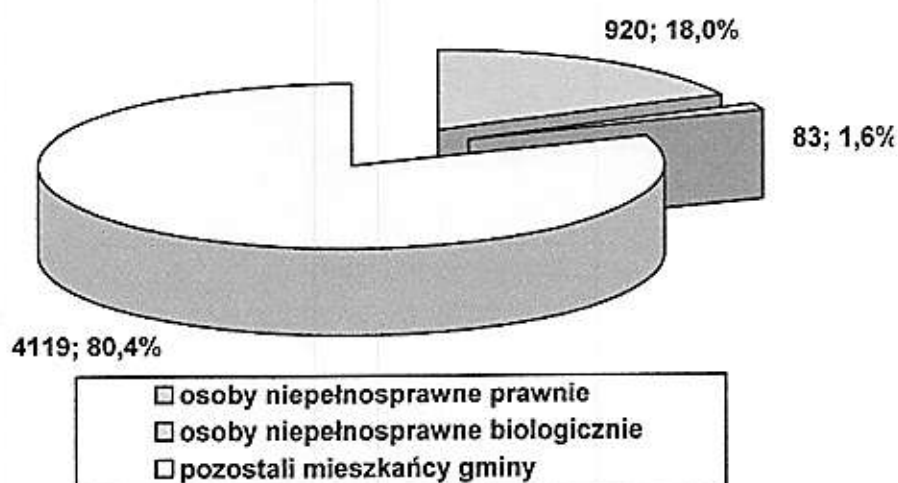
Dzielnicy przeprowadzili nadzory prewencyjne wobec 22 osób nieletnich. Ujawniono 5 nieletnich sprawców. Ich sprawy skierowano do Sądu Rejonowego w Wałczu, Wydział Rodzinny i Nieletnich. Analiza zebranych informacji, zdaniem miejscowej policji, wskazuje, że na terenie gminy Człopa nie występuje zagrożenie przestępczością nieletnich. W nieznacznym stopni zwiększa się natomiast demoralizacja nieletnich, na co wskazują prowadzone przez dzielnicowych nadzory prewencyjne. Wzrost demoralizacji przejawia się w naruszaniu zasad współżycia społecznego, popełnianiu czynów zabronionych, uchylaniu się od obowiązku szkolnego, używaniu alkoholu i innych środków odurzających. Negatywne postawy nieletnich mają swe źródła w zaniedbaniach opiekuńczo-wychowawczych, patologicznych zachowaniach rodziców, niepowodzeniach w nauce, błędach wychowawczych szkoły, negatywnych wpływach środowiska rówieśniczego oraz trudnej sytuacji materialnej rodzin.

2.8. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie

niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Osoby niepełnosprawne a ludność gminy w 2002 roku

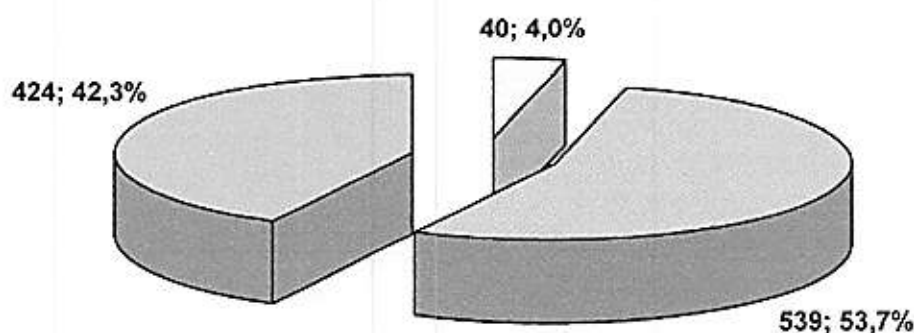

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W roku 2002 w gminie Człopa zamieszkiwały 1.003 osoby niepełnosprawne (w tym 492 mężczyzn i 511 kobiet), co stanowiło 19,6% ogółu mieszkańców gminy. Grupa osób niepełnosprawnych była silnie zróżnicowana nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, ale także wieku, wykształcenia i źródła utrzymania.

W skali całego kraju zdecydowana większość osób niepełnosprawnych – 84% – utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków (w 2006 roku z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w gminie Człopa skorzystały 144 rodziny liczące 432 osoby i była to czwarta co do wielkości przyczyna udzielania wsparcia). Jedynie dla 8% tej populacji główne źródło utrzymania stanowi praca, zaś kolejne 8% pozostaje na utrzymaniu innych osób, nie posiadając własnych środków na przeżycie. Prawie połowa osób niepełnosprawnych legitymuje się co najwyżej wykształceniem podstawowym, a to znacznie utrudnia wejście na rynek pracy i utrzymanie zatrudnienia.

Osoby niepełnosprawne według ekonomicznych grup wieku w 2002 roku

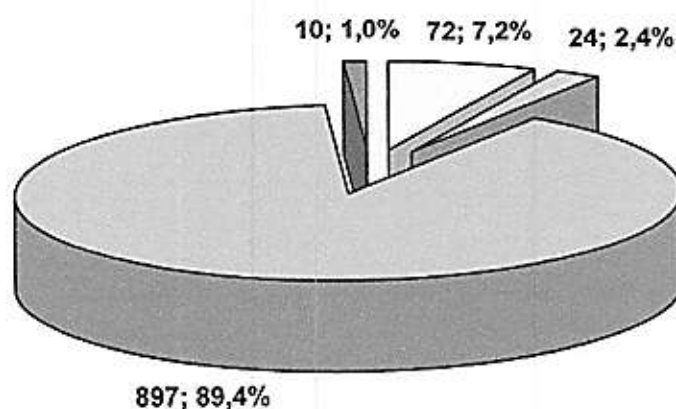

- ☐ osoby niepełnosprawne w wieku przedprodukcyjnym
- ☐ osoby niepełnosprawne w wieku produkcyjnym
- ☐ osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku blisko 54% niepełnosprawnych w gminie było w wieku produkcyjnym (539 osób), co było zjawiskiem niepokojącym. Liczną grupę reprezentowały również osoby w wieku poprodukcyjnym – ogółem 424 osoby. Najmniejszą liczebnie grupę stanowiły dzieci i młodzież – łącznie 40 osób.

Osoby niepełnosprawne według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

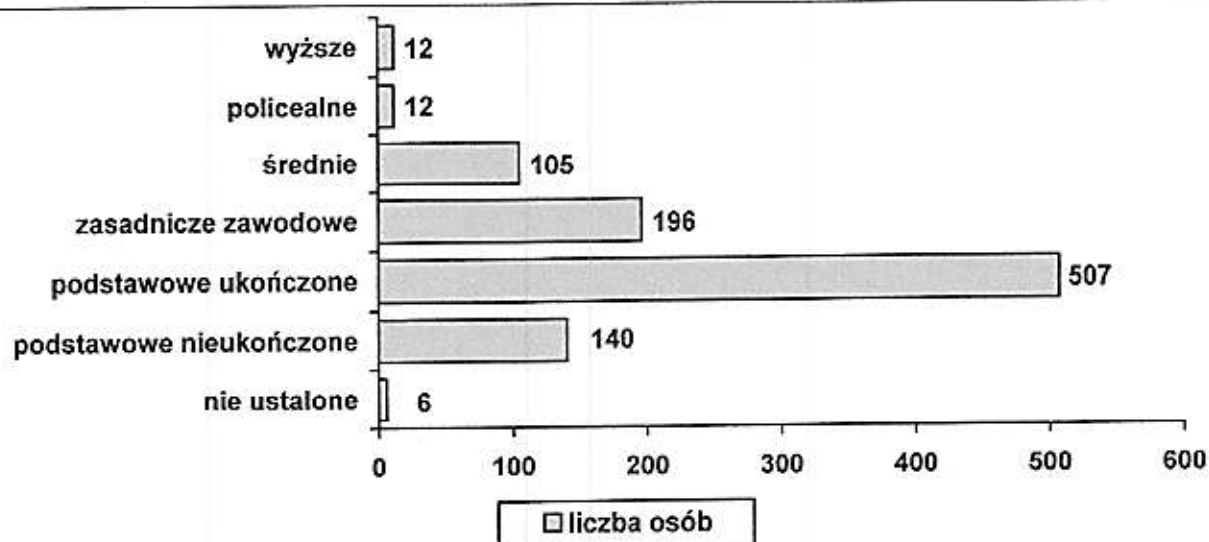
- ☐ aktywni zawodowo pracujący
- ☐ aktywni zawodowo bezrobotni
- ☐ bierni zawodowo (łącznie z osobami w wieku poniżej 15 lat)
- ☐ nieustalony status na rynku pracy

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku zdecydowana większość osób niepełnosprawnych w gminie była bierna zawodowo – 897 osób. Wśród aktywnych zawodowo zarejestrowano 72 osoby pracujące i 24 osoby pozostające bez pracy. Nieustalony status na rynku pracy posiadało 10 osób.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi w Polsce bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. Istnieje wiele czynników wpływających niekorzystnie na zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Po stronie podażowej są to (poza relatywnie niskimi kwalifikacjami osób niepełnosprawnych): słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno-infrastrukturalne, a po stronie popytu na pracę: niechęć pracodawców i w konsekwencji znaczny koszt ich motywowania oraz ogólnie trudny rynek pracy, charakteryzujący się słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy.

Osoby niepełnosprawne według poziomu wykształcenia w 2002 r.

Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku najliczniejszą grupę niepełnosprawnych w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym – 507 osób.

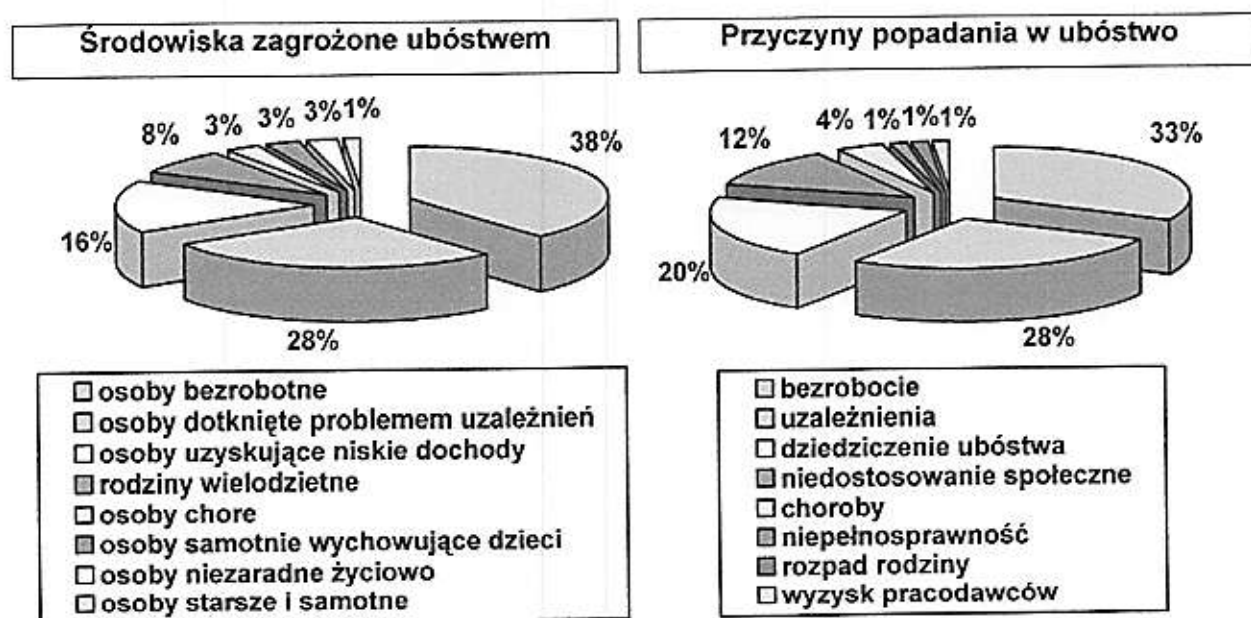
Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi, jeżeli chodzi o ich edukację i społeczne włączanie oraz możliwości rehabilitacyjne.

Szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, tj. m.in.: promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, utrudniające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY

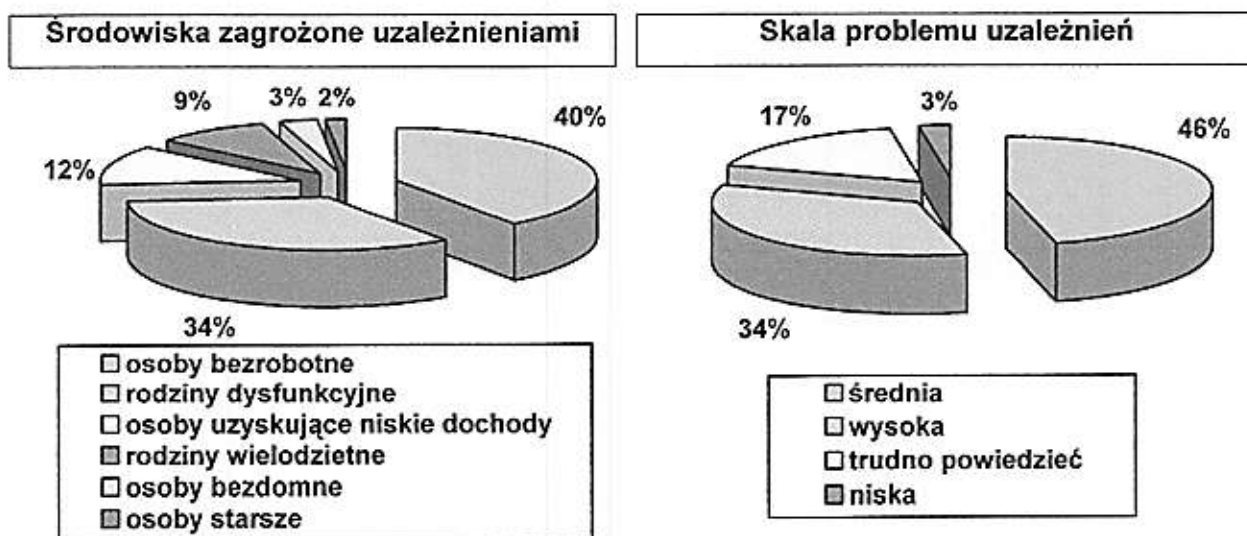
Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne gminy, była ankieta rozestana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MGOPS, radnych, mieszkańców gminy.

Poniższe wykresy prezentują obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Badania własne Centrum AV.

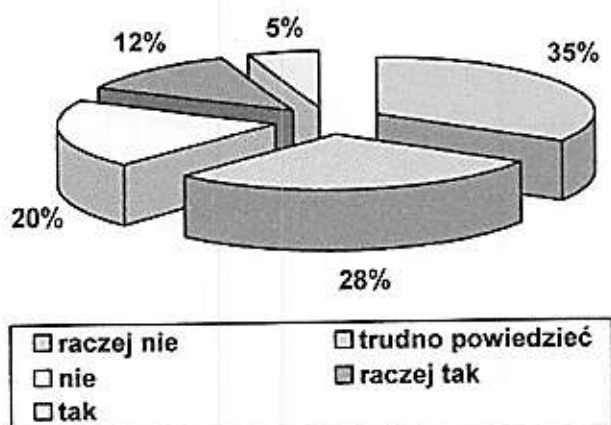
Według badanych, problem ubóstwa dotyczy najbardziej osób bezrobotnych (38%), dotkniętych problemem uzależnień (28%) i uzyskujących niskie dochody (16%). Jako najczęstsze przyczyny popadania w stan ubóstwa respondenci podawali bezrobocie (33%), uzależnienia (28%) i dziedziczenie ubóstwa (20%).

Badania własne Centrum AV.

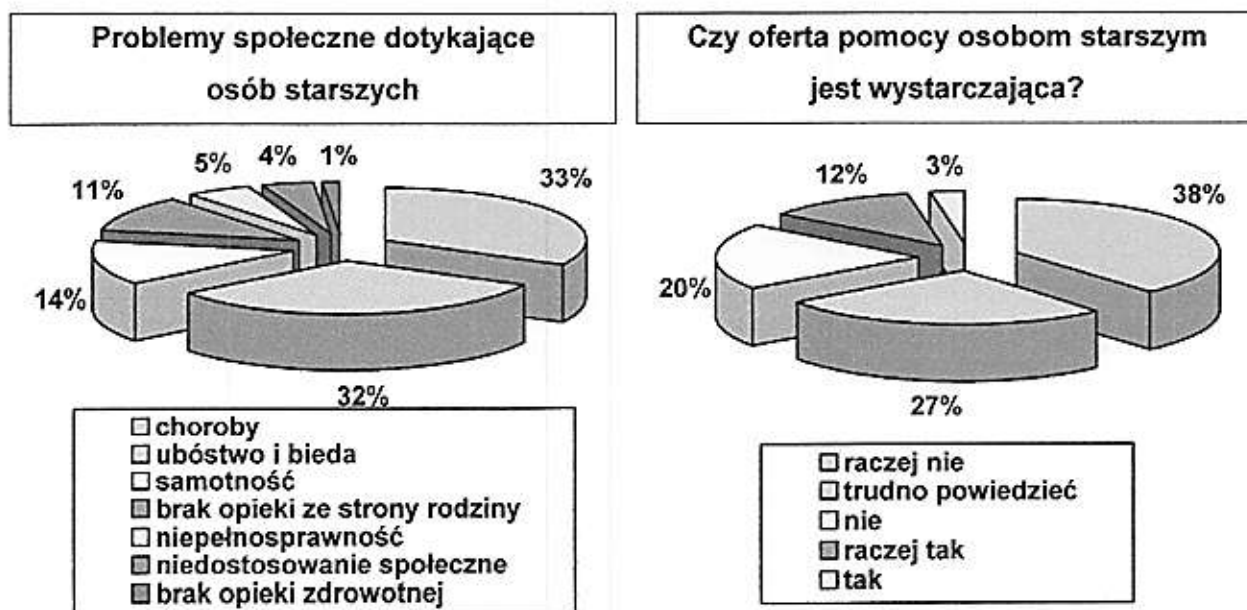
W kwestii środowisk zagrożonych zjawiskiem uzależnień najczęściej wymienianymi grupami były osoby bezrobotne (40%), rodziny dysfunkcyjne (34%) oraz osoby uzyskujące niskie dochody (12%). Określając skalę występowania tego problemu największa grupa badanych (46%) oceniła ją jako średnią. Jednocześnie aż 34% ankietowanych stwierdziło, iż skala uzależnień w gminie jest wysoka, 3% – że niska, a 17% osób nie miało w tej kwestii zdania.

Czy oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca?

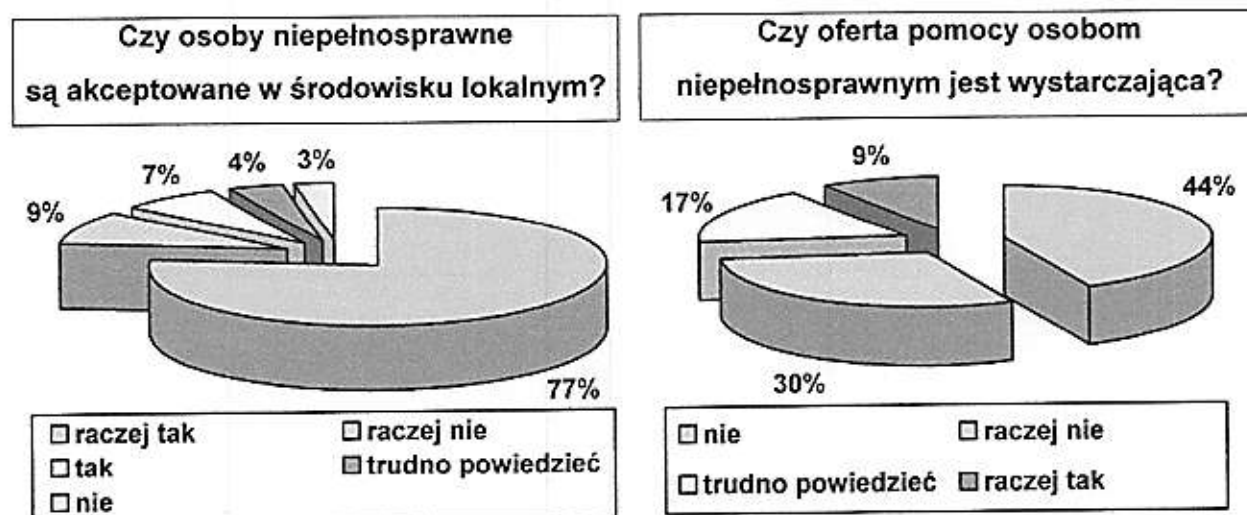
Badania własne Centrum AV.

Jeśli chodzi o ocenę oferty pomocy dla osób uzależnionych, większość ankietowanych (łącznie 55%) wyraziła negatywną opinię. Odmiennego zdania było w sumie 17% osób, a 28% respondentów nie sprecyzowało swojego stanowiska.

Badania własne Centrum AV.

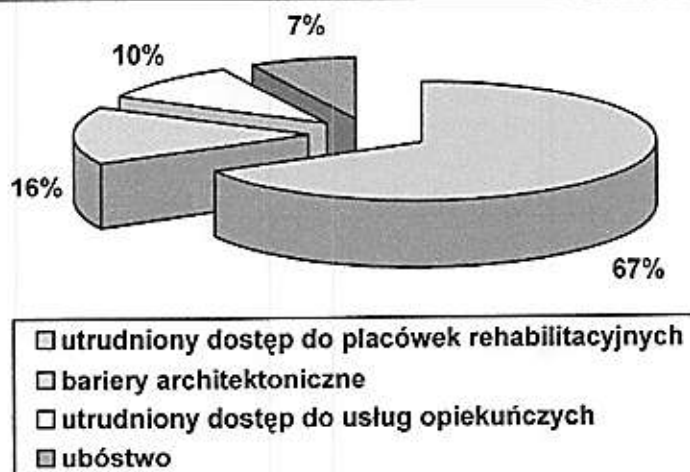
W kwestii osób starszych badani za najczęstsze problemy dotyczące tę grupę osób podawali choroby (33%), biedę i ubóstwo (32%), samotność (14%) oraz brak opieki ze strony rodziny (11%). Co do oceny oferty pomocy osobom starszym, większość ankietowanych (łącznie 58%) wyraziła negatywną opinię. Jedynie 15% ankietowanych uznało, że pomoc jest raczej wystarczająca lub wystarczająca. Jednocześnie 27% respondentów nie sprecyzowało swojego stanowiska.

Badania własne Centrum AV.

W kwestii akceptacji osób niepełnosprawnych łącznie 12% badanych mieszkańców zwróciło uwagę na problem braku akceptacji mieszkańców dla tej grupy, a 4% nie potrafiło ocenić tej kwestii. Pozostali respondenci byli zdania, że środowisko lokalne akceptuje osoby niepełnosprawne. Jeśli natomiast chodzi o ofertę pomocy ww. osobom, to zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 74%) stwierdziła, iż jest ona niewystarczająca (44%) lub raczej niewystarczająca (30%). Odmiennej opinii było jedynie 9% ankietowanych, a 17% osób nie wyraziło w tej kwestii opinii.

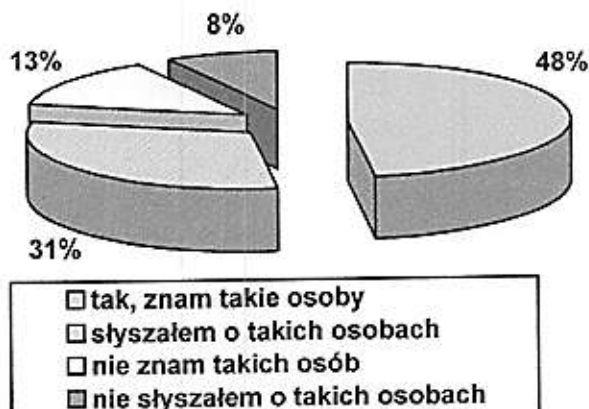
Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych

Badania własne Centrum AV.

Za problemy najbardziej nękające osoby niepełnosprawne badani uznali, utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (67%), bariery architektoniczne (16%) oraz utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (10%).

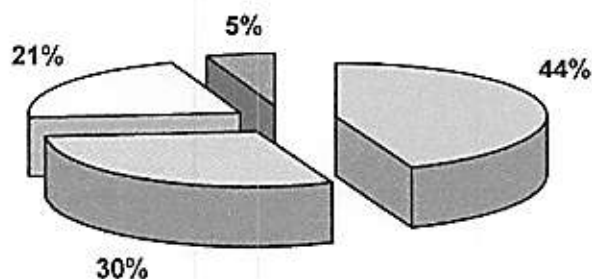
Czy na terenie gminy zamieszkują osoby chore psychicznie?

Badania własne Centrum AV.

Zagadnienie osób chorych psychicznie zamieszkujących w gminie nie jest obce jej mieszkańcom. Najwięcej badanych (48%) stwierdziło, iż zna takie osoby, a 31% osób przyznało, iż słyszało o fakcie zamieszkiwania takich osób w gminie.

Czy w rodzinach istnieje zjawisko przemocy domowej?

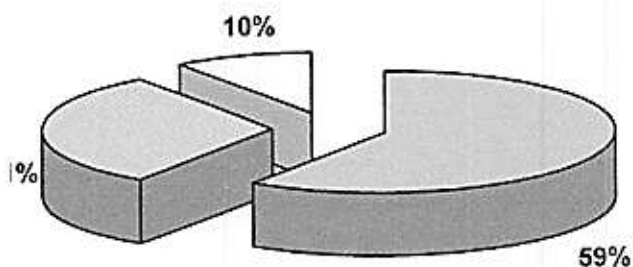

- ☐ słyszałem o takich przypadkach
- ☐ znam takie przypadki
- ☐ nie znam takich przypadków
- ☐ nie słyszałem o takich przypadkach

Badania własne Centrum AV.

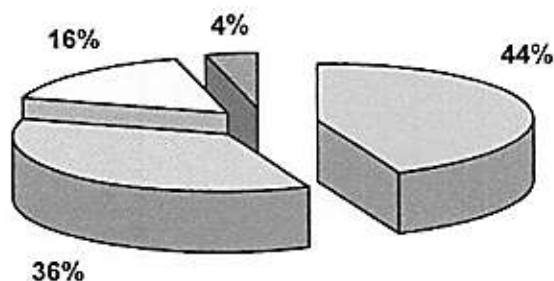
Podając kwestię zjawiska przemocy domowej łącznie aż 74% badanych stwierdziło, iż zna takie przypadki, bądź też o nich słyszało. Odmiennego zdania było w sumie 26% respondentów.

Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

- ☐ raczej tak
- ☐ tak
- ☐ raczej nie

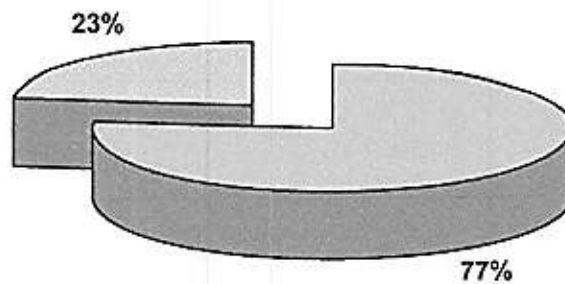
Przyczyny braku bezpieczeństwa

- ☐ brak patroli policyjnych
- ☐ słabe oświetlenie
- ☐ częste włamania i kradzieże
- ☐ bezzaśnikowe psy

Badania własne Centrum AV.

Źródło wiedzy na temat stanu bezpieczeństwa

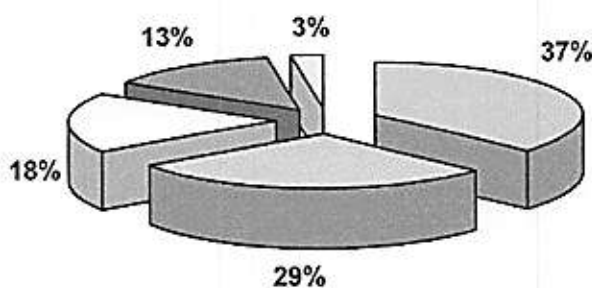

- ☐ doświadczenia własne
- ☐ doświadczenia innych osób

Badania własne Centrum AV.

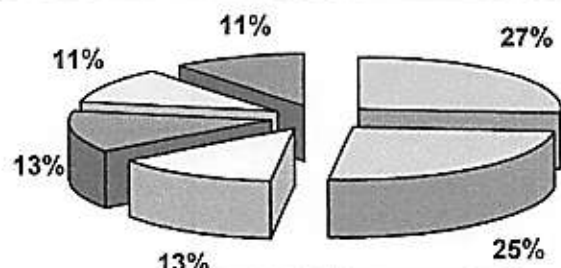
Jeśli chodzi o kwestię poczucia bezpieczeństwa w gminie, to badani w większości czują się raczej bezpiecznie (59%), bądź bezpiecznie (31%). Zastrzeżenia co do poziomu bezpieczeństwa wyraziło 10%, pytanych, którzy jako główne przyczyny braku bezpieczeństwa wymienili ograniczoną liczbę patroli policyjnych, słabe oświetlenie oraz częste włamania i kradzieże. Źródłem wiedzy badanych na temat stanu bezpieczeństwa w środowisku lokalnym były przede wszystkim doświadczenia własne (77%).

Czy pomoc MGOPS jest wystarczająca?

- ☐ raczej nie
- ☐ trudno powiedzieć
- ☐ nie
- ☐ raczej tak
- ☐ tak

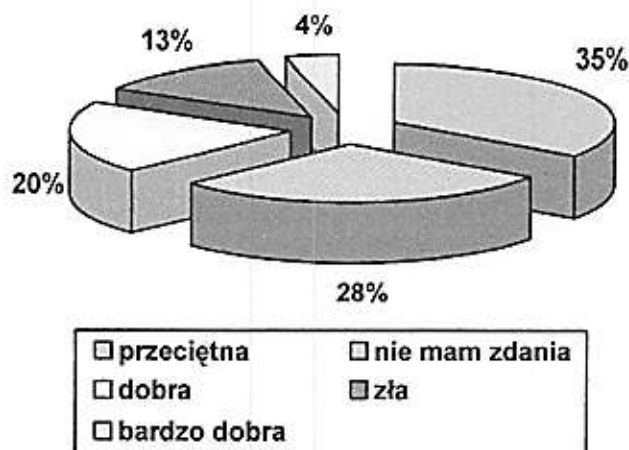
Jaką formę wsparcia powinien oferować MGOPS?

- ☐ praca socjalna
- ☐ pomoc finansowa
- ☐ wsparcie rzeczowe
- ☐ aktywizacja bezrobotnych
- ☐ usługi opiekuńcze
- ☐ doradztwo

Badania własne Centrum AV.

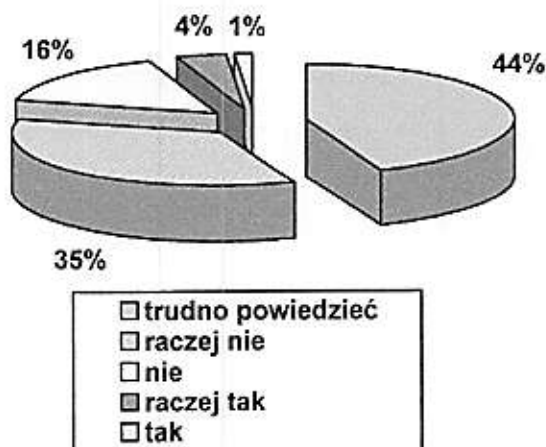
Ocena pracy pracowników socjalnych

Badania własne Centrum AV.

W kwestii oceny pomocy udzielanej przez MGOPS, ponad połowa badanych (łącznie 55%) stwierdziła, iż jest ona raczej niewystarczająca lub zdecydowanie niewystarczająca. Odmiennego zdania było w sumie 16% respondentów, a aż 29% osób nie było w stanie określić swojego stanowiska. W kwestii form wsparcia, jakie powinien oferować MGOPS, respondenci najczęściej wskazywali na pracę socjalną (27%), pomoc finansową (25%), wsparcie rzeczowe i aktywizację bezrobotnych (po 13%). Jeśli natomiast chodzi o ocenę pracy pracowników socjalnych, to 35% osób uznało ją za przeciętną, a 13% za złą. Przeciwnego zdania był niemal co czwarty badany mieszkaniec gminy. Pozostali (28%) nie wyrazili opinii na ten temat.

Czy oferta pomocy świadczonej przez organizacje pozarządowe zaspokaja potrzeby środowiska lokalnego?

Badania własne Centrum AV.

Oceniając adekwatność pomocy świadczonej przez organizacje pozarządowe w stosunku do potrzeb ludności gminy, najwięcej badanych (44%) nie miało w tej kwestii zdania. Wśród osób, które zajęły stanowisko, przeważały opinie krytyczne. Łącznie 51% respondentów stwierdziło, iż pomoc świadczona przez organizacje pozarządowe nie jest adekwatna do potrzeb ludności gminy, a w sumie tylko 5% ankietowanych było odmiennego zdania.

2.10. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w miejscowym Ośrodku Pomocy Społecznej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestia osób bezrobotnych

Mocne strony

- wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości,
- dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi.

Słabe strony

- wysoka skala bezrobocia na terenie gminy,
- występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych długotrwale,
- niepodnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwale,
- brak organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym.

Szanse

- współpraca władz lokalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych,
- wzrost mobilności geograficznej.

Zagrożenia

- rozwój zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych,
- utrudniony dostęp do kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich,
- istnienie zjawiska osłabienia instytucji rodzinnych w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem,
- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,
- dobra komunikacja pomiędzy pracownikami sfery rządowej i pozarządowej,
- aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny.

Słabe strony

- niedostateczna ilość środków finansowych,
- nieadekwatne do potrzeb zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej,
- brak placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich, domów dla samotnych matek oraz ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- niski poziom aktywności w poszukiwaniu środków pozabudżetowych,
- nieodpowiednie warunki do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej,
- ograniczony stopień zabezpieczania dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
- brak działań w zakresie upowszechniania idei wolontariatu.

Szanse

- członkostwo Polski w Unii Europejskiej szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny,
- prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- niski poziom znaczenia organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- niesprzyjająca udzielaniu pomocy społecznej dzieciom i młodzieży decentralizacja władzy,
- rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej,
- występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa,
- niezadowalający poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną,
- niewystarczająca opieka medyczna w szkołach,
- brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie.

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony

- odpowiednio przygotowana baza lokalowa,
- dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,

- prawidłowe wykorzystywanie środków pochodzących z zezwoleń,
- wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami zajmującymi się uzależnieniami,
- dobra współpraca z Kościołem.

Słabe strony

- nieodpowiednie przygotowanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi,
- niefunkcjonowanie bazy leczenia odwykowego,
- deficyt miejsc pobytu dla ofiar przemocy,
- niewłączanie się społeczności lokalnej w działania pomocowe,
- brak organizacji pozarządowych zajmujących się osobami uzależnionymi.

Szanse

- traktowanie uzależnień jako problemu społecznego,
- współpraca pomiędzy fachowcami różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych.

Zagrożenia

- niemożność sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- brak systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- niedostateczne wykorzystywanie systemu informacji,
- oznaki zmęczenia, bezsilności i bezradności w społeczeństwie.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony

- prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej,
- wykorzystywanie w pracy opracowań społecznych.

Słabe strony

- brak określonego standardu usług dla osób starszych,
- niedostateczny dostęp osób starszych do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- brak profesjonalnego przygotowania kadry w świadczeniu pomocy osobom starszym, niewystarczająca ilość kadry zajmującej się problematyką tych osób,
- ograniczona dostępność domów pomocy społecznej,

- niski poziom życia osób starszych; wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- brak w gminie małych form pomocy społecznej dla osób starszych,
- wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy,
- niemożność kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej oraz realizowania się w organizacjach samopomocowych,
- brak poprawy sfery technicznej ułatwiającej codzienne życie osób starszych.
- niekorzystanie ze wsparcia wolontariuszy w dziedzinie pomocy osobom starszym.

Szanse

- podmiotowe traktowanie osób starszych,
- wpływ postępu medycyny na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych.

Zagrożenia

- brak szkoleń dla kadry realizującej pomoc osobom starszym,
- brak działań w zakresie uwrażliwiania systemu oświaty na problem osób starszych oraz dostosowywania standardów usług do wymogów Unii Europejskiej,
- wzrost liczby osób samotnych,
- niedostosowana do osób starszych infrastruktura,
- brak koordynacji działań podmiotów na rzecz osób starszych,
- brak dokładnego rozpoznania potrzeb osób starszych,
- występowanie zjawiska migracji ludzi młodych na inne tereny,
- niesprzyjająca pomocy osobom w III wieku ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju.

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony

- funkcjonowanie w sferze niepełnosprawności organizacji pozarządowej,
- pozyskanie samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych.

Słabe strony

- słabe zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocy,
- brak przepływu informacji pomiędzy podmiotami pomocowymi,